

Social- og indenrigsminister Astrid Krag
Holmens kanal 22
1060 København K

København, den 18. november 2019

Kære Astrid Krag

Historien om Kamma, der i strid med servicelovens regler i mere end fire måneder lå ulovligt fastspændt til sin seng med en blød stofsele, er hjerteskrærende.

Hvordan kunne det ske, at en kommune på trods af henvendelser fra pårørende, Alzheimerforeningen og flere mediers omtale igennem så mange måneder kunne forvalte servicelovens bestemmelser så skævt og til så stor gene for personen? Er det et enkeltstående tilfælde, og vil det kunne ske i andre kommuner? Vil andre kommuner også kunne forvalte servicelovens regler om magtanvendelse lige så forkert, i lige så lang tid og med lige så alvorlige konsekvenser for andre demenspatienter?

Alzheimerforeningen har stillet disse spørgsmål til samtlige kommuner i Danmark. Vi har spurgt, om kommunerne anvender bløde stofsele til fastspænding af patienter med demenssygdom, og vi har spurgt til, hvilke retningslinjer kommunerne har for brug af bløde stofsele.

56 ud af 98 kommuner har svaret på vores henvendelse, og en gennemgang af svarene viser, at tre ud af fire kommuner slet ikke længere tillader brug af bløde stofsele til at spænde demenspatienter fast til sengen. Flere kommuner henviser i den forbindelse til et alvorligt dødsfald på et plejehjem i Aalborg, hvor en 85-årig kvinde i 2014 blev kvalt og døde af den bløde stofsele, hun på ulykkelig vis havde fået viklet om bryst og hals.

Men desværre viser rundspørgen, at hver fjerde kommune fortsat tillader brug af bløde stofsele til at spænde demenspatienter fast til deres seng. Kommunerne henholder sig til servicelovens bestemmelser, der, som du ved, tillader, at en demenspatient fastspændes til sin seng med bløde stofsele i helt op til 18 måneder efter kommunalbestyrelsens afgørelse, før behovet for fastspændingen ifølge bekendtgørelsen senest skal revurderes.

18 måneder er lang tid – især hvis fastspændingen ikke er lovlig.

Sagen fra Thisted kommune vil derfor i princippet kunne gentage sig, fordi serviceloven fortsat tillader fastspænding til seng ved hjælp af bløde stofsele, og fordi der ikke automatisk føres uafhængig kontrol med, om kommunerne i hvert enkelt tilfælde overholder servicelovens bestemmelser. I Kammes tilfælde mente kommunen således selv, at det var fuldt lovligt at spænde hende fast til sengen med en blød stofsele. Det var først, da Kammes pårørende – endda efter to forsøg – fik Ankestyrelsen til at tage sagen op, at ulovlighederne ophørte.

Alzheimerforeningen har ingen grund til at tro, at kommunerne generelt ikke vil overholde loven. Men vi har desværre eksempler på, at det sker – også selvom kommunen bliver gjort opmærksom på deres ulovlige praksis. Reglerne om magtanvendelse er komplicerede, og som eksemplet fra Thisted Kommune viser, er der kommuner, som er i tvivl om, hvordan reglerne skal forvaltes i praksis.

Dette forhold er efter Alzheimerforeningens vurdering ikke betryggende – især ikke for de demenspatienter, der risikerer at blive spændt fast til deres seng med alvorlig risiko for at miste livet.

Alzheimerforeningen vil derfor opfordre dig til helt at fjerne kommunernes mulighed for at spænde demenspatienter fast til deres seng med en blød stofsele. Vi synes, at tvivlen skal komme demenspatienten - og ikke kommunen – til gavn, og vi ved fra vores undersøgelse, at de fleste kommuner allerede i dag ikke tillader fastspænding til seng ved hjælp af bløde stofsele. Det kan således lade sig gøre at give den nødvendige omsorg og pleje uden. Vi foreslår på den baggrund, at du indfører samme bestemmelser i serviceloven som i sundhedsloven og

- **helt forbyder brug af fastspænding af demenspatienter til seng ved hjælp af bløde stofsele.**

Vi håber, at du på denne måde vil medvirke til helt at fjerne enhver tvivl om, at demenspatienter selvfølgelig ikke må spændes fast til deres seng - heller ikke ved hjælp af en blød stofsele.

Har du spørgsmål eller kommentarer til vores forslag, står vi naturligvis til rådighed herfor.

Med venlig hilsen

Birgitte Vølund
Landsformand
Alzheimerforeningen

Nis Peter Nissen
Direktør
Alzheimerforeningen

cc.: Sundheds- og Ældreminister Magnus Heunicke
Folketingets Social- og Indenrigsudvalg
Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Bilag: Alzheimerforeningens notat af 8. november 2019 om fastspænding af demenspatienter på plejehjem